

De Windvaan

ledenblad van De Windvogel

Windmolens in Heerhugowaard

December 2010
jaargang 14 nummer 4

Colofon:

De Windvaan is een uitgave van: De Windvogel, coöperatieve vereniging tot collectief bezit van windmolens.

Bestuur van De Windvogel:

Dick van Elk *voorzitter*
Jaap Hoogendoorn *secretaris / projecten*
Arnold Abbema *penningmeester*
Danny Steenhorst *PR*
Gijs Termeer *PR*

Wim van Heerde
Wim Kersten
Niek van Dam
Jan Jennissen
Roderick Timmer
Michel Kersten
Arie Wingelaar

Molenaars:

Harry van den Hooren
Gilbert Vandenakker
Broos de Groot
Arjan Boomars
Vincent de Jong
René van Mechelen

Secretariaat:

Jaap Hoogendoorn
Fazantendreef 6
2665 ET Bleiswijk
tel.: (010) 5215953

Ledenadministratie:

Jan Jennissen
Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer

Redactie:

Arie Groenveld
Arnout Verhulst
Bob Molenaar
Marieke de Lange (layout)

Redactieadres:

Arie Groenveld
Grutto 11
2411 LP Bodegraven
telefoon: 0172-612086
e-mail: redactie @ windvogel.nl

Kopij voor De Windvaan

Kopij kunt u sturen of e-mailen naar het redactieadres.

De redactie behoudt zich het recht voor plaatsing te weigeren en teksten in te korten.

Bezoek ook eens de homepage van De Windvogel:

<http://www.windvogel.nl>

Foto voorblad:

Windmolens in Heerhugowaard

Inhoud:

Van de redactie	4
NIEUWS UIT DE VERENIGING	4
Mededelingen/evenementen	4
Advertenties in de Windvaan	4
VAN DE MOLENAARS	5
Van het bestuur.....	7
Van de voorzitter	7
Van de penningmeester	8
Van de ledenadministratie	10
Van het PR-team	10
DIVERSE ARTIKELEN	11
PvdA: geen belasting bij zelfopwekking energie	11
Risico's met windenergie onderzocht in Zweden	13
Opening windmolenpark Heerhugowaard	13
Burgers betalen voor subsidie groene stroom.....	14
Het Rijk volhardt met CO2-opslag.....	15
Stroomverbruik blijft stijgen	16
Greenpeace: ' Regelgeving biobrandstoffen aanpassen'	16
De nota Wervelender	16
Nieuwe zonnecel wordt efficiënter bij hogere temperaturen	17
'Bouw kerncentrale kost overheid tot miljard'	18
Verhagen: 'Zo snel mogelijk voorrang groene stroom'.....	18
ENERGIEBESPARINGSTIPS	19
Nachtverlaging spaart energie	19

Van de redactie

Geachte lezers,

Nu het kabinet de CO₂-opslag onder Barendrecht heeft afgeblazen, moet er zo nodig naar andere locaties worden gezocht en die zullen worden gevonden, want voor elk milieuprobleem moet een politieke oplossing worden gevonden. Dit om te laten zien dat het de politici ernst is om de klimaatproblematiek te lijf te gaan. Hierbij wordt m.i. niet gekeken of het wel de meest efficiënte oplossing is. De keuze was op Barendrecht gevallen, omdat het niet ver ligt van de Shell-raffinaderij in Pernis, waar het vrijkomende gas zou worden afgevangen. Nu wordt er gekeken naar een plek in Noord-Nederland. Hoeveel fossiele energie en dus CO₂-uitstoot gaat het kosten om het CO₂-gas (van kolencentrales) te transporteren en onder druk op te slaan? Volgens schattingen 10 tot 30% extra. Die extra CO₂ moet ook worden opgeslagen. En wat gaat dat kosten? Is het niet veel simpeler om een locatie te zoeken waar windmolens kunnen worden geplaatst? Dat geeft ook een aanzienlijke CO₂-reductie en belast het nageslacht niet met het beheer van de CO₂-opslag. Het enige verschil: het CO₂-gas zie je niet en de molens wel.

Indien u interessante artikelen hebt voor de volgende Windvaan, schroom dan niet de redactie daarvan in kennis te stellen via het e-mailadres: redactie @ windvogel.nl of door toezending hiervan aan een van de redactie-adressen.

Namens redactie en bestuur van De Windvogel wens ik alle leden prettige feestdagen en een duurzaam Nieuwjaar.

Arie Groenveld

NIEUWS UIT DE VERENIGING

Mededelingen/evenementen

Advertenties in de Windvaan

De Windvaan biedt u de mogelijkheid tot het plaatsen van advertenties, qua grootte variërend in 1/3, 1/2, 2/3 en een hele pagina.

Voor informatie over de tarieven kunt u een e-mail sturen aan de redactie van de Windvaan.

VAN DE MOLENAARS

De Amstelvogel in Ouderkerk a/d Amstel

Ontvangen informatie van molenaar
Arjan Boomars

Geproduceerde kWh's

maand	2009	2010
januari	444.640	255.890
februari	253.255	346.988
maart	405.680	357.625
april	222.792	261.021
mei	360.950	169.535
juni	188.142	171.323
juli	311.498	166.350
augustus	224.878	293.128
september	299.978	251.536
oktober	333.269	344.597
november	709.599	325.344
december	429.252	
totaal	4.183.933	2.943.337

De Amstelvogel

Van de laatste 3 maanden was september de enige maand met een bescheiden (103%) positieve score. Oktober met 79% en november met 83% van de verwachting brachten het jaarsubtotaal op bijna 3 miljoen kWh, ongeveer 60% van een normaal jaar. Het ziet er naar uit dat dit jaar de beoogde 4 miljoen kWh niet zal worden gehaald. De storing aan de krui-installatie blijkt inmiddels te zijn verholpen.

De Windvogel in Bodegraven

Ontvangen informatie van molenaar
Broos de Groot

Geproduceerde kWh's

maand	2009	2010
januari	4.514	2.955
februari	4.188	3.385
maart	8.390	5.542
april	1.677	3.879
mei	4.964	3.325
juni	1.869	2.530
juli	5.068	1.832
augustus	2.337	4.068
september	1.834	3.320
oktober	4.163	2.471
november	7.580	
december	3.808	
Totaal	50.392	33.307

De Windvogel

Vanwege een defect aan de PLC (programmable logic controller) kon de opbrengst niet exact worden gemeten. Daarom zijn nu de waarden weergegeven van de Stedin-metingen die naderhand zijn aangeleverd. Zoals uit de opbrengsten blijkt, zal het jaar 2010 geen vetpot worden.

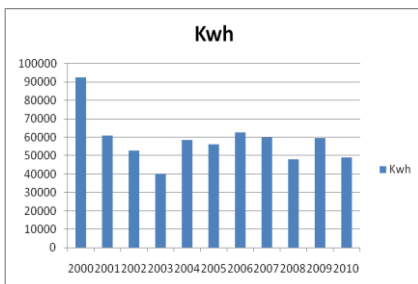
De Volhouder in Halsteren

Ontvangen informatie van molenaar
René van Mechelen

Geproduceerde kWh's

maand	2009	2010
januari	6.120	2.910
februari	3.300	5.460
maart	7.260	4.090
april	2.550	4.820
mei	5.520	3.810
juni	2.640	2.880
juli	4.200	2.160
augustus	1.410	5.430
september	4.170	3.270
oktober	3.930	4.650
november	12.420	
december	6.030	
totaal	53.520	36.210

De Volhouder

U ziet hierboven de opbrengst van de laatste 11 jaar. Na 2000 schommelt de jaaropbrengst zo rond de 50000 kWh.

De Gouwevogel in Gouda

Ontvangen informatie van molenaar
Harry van den Hooren

Geproduceerde kWh's

maand	2009	2010
januari	83.863	46.698
februari	44.519	70.705
maart	85.660	74.106
april	36.176	47.217
mei	73.309	29.253
juni	30.191	27.914
juli	66.115	31.401
augustus	38.299	61.306
september	54.626	48.627
oktober	60.365	66.835
november	147.036	80.944
december	77.227	
totaal	797.386	585.006

De Gouwevogel

De opbrengsten van de afgelopen 3 maanden bedroegen resp. 82, 79 en 92% van de verwachtingen, waardoor de jaarachterstand alleen maar groter is geworden. Dit ondanks beschikbaarheden van resp. 99.4%, 100% en 99.4%. Als december een normale opbrengst vertoont, komen we nog 150.000 kWh tekort voor een gemiddelde jaaropbrengst.

Van het bestuur

Van de voorzitter

Tussen Kopenhagen en Cancun

Gelukkig lijkt de markt zijn dominantie weer te hebben heroverd. Was het vorig jaar één en al milieu wat de klok sloeg, vandaag is het bijna alleen maar: hoe overleven we – als land – de economische crisis. Cancun is letterlijk en figuurlijk een “ver van ons bed” gebeuren, waar de media geen belangstelling voor hebben. Toch is Cancun belangrijker dan Kopenhagen, we zijn immers een jaar verder in de tijd. We hebben weer een jaar minder voor de oplossing. Nicholas Stern heeft alweer vijf jaar geleden in zijn toen spraakmakende maar nu al weer vergeten rapport ons een spiegel voor gehouden. Blijkbaar zijn we nogal geschrokken van het beeld. Het staat ons niet aan. Niet teveel over nadenken. Misschien gaat het vanzelf over . . . Helaas, het gaat niet vanzelf over; dat is tenminste mijn mening. Genoeg over Stern, wie de hoofdlijnen uit zijn rapport nog eens wil nalezen verwijst ik naar Wikipedia (en misschien over 10 jaar naar Wiki Leaks).

Ik begon over de markt. Als kind kwam ik er graag; nog steeds trouwens. Van alles te koop, goed vergelijkbaar, een prima plek van vraag en aanbod. Je moest natuurlijk wel oppassen dat je dezelfde mooie appels kreeg als werden uitgestald en niet stiekem die uit de kist achter op de kraam met mindere kwaliteit. Maar als je goed oplette kreeg je waar voor je – weinige – geld. Voor de marktkoopman en de marktconsument was alles transparant, je wist wat je aan elkaar had. Dat is nu wel anders. We hebben geld genoeg en de markt is gegroeid en gegroeid . . . Alles is er te koop . . . Appels en peren, maar ook mensen en meningen.

De publieke opinie heeft geen boodschap aan Cancun. Het wordt eenvoudig niet aangeboden op de markt. Dat is het nadeel van een push-markt. Vroeger, in tijden van schaarste, was er sprake van vraag en aanbod, pull en push, de markt was min of meer in evenwicht. Vandaag, in tijden van overvloed, lijkt het evenwicht ver te zoeken. Alles is immers te koop . . .

Alles is markt. Alles, behalve zaken die we niet kunnen kopen. Maar de markt wil dat we daar niet over nadenken. Als blijkt dat we niet alles kunnen kopen om mens te zijn, gaat onze “kostbare” markteconomie naar de knoppen. Stel je voor dat we het verschil tussen hebben en zijn weer herontdekken . . .

We zijn alweer in de laatste maand van 2010. Tijd om even na te denken in de

donkere dagen voor Kerst. Misschien dat we ons herinneren dat we in de eerste plaats mens zijn. En in de tweede plaats medemens; alleen mens is maar alleen . . . Misschien dat we ons ook herinneren dat alle mensen zo zouden kunnen . . .

Tussen Kopenhagen en Cancun heeft de markteconomie zijn dominantie ogenschijnlijk heroverd. Maar als ik me niet vergis zijn er vele kleine signalen die erop wijzen dat het de laatste stuiptrekkingen zijn. Mensen willen weer weten waar ze aan toe zijn. Uiteindelijk verkoop je ze geen knollen voor citroenen. De marketingeconomie is uit. Echt zijn is in. Met de nadruk op zijn, echter kun je het niet hebben. Misschien gaat ons eindelijk weer licht op.

Dick van Elk, 30-11-2010

Van de penningmeester

Sinds de vorige Windvaan is er weer allerlei gepasseerd, waarvan wij u graag in kennis willen stellen.

1. Rente over 2010

Het jaar 2010 heeft ons tot nog toe nog minder wind en dus minder kWh's gegeven. Dat is circa 30% (!) minder dan een gemiddeld jaar. Novemberstormen hebben we niet meegemaakt en ook december begint met een vorstperiode, waarin wel koude maar desondanks weinig productieve wind is te verwachten. De exploitatie van onze windturbines zal een positief resultaat blijven geven, maar minder wind betekent ook minder rente. U moet maar op 5% rekenen. Zakelijk gezien zit u dan altijd nog in de plus ten opzichte van de huidige spaarrente, ook al houdt u rekening met het feit dat een lening aan De Windvogel noch voor vrijstelling in box 3, (1,2%), noch voor de extra heffingskorting (1,3%) in aanmerking komt. Op dit laatste percentage wordt overigens door de huidige regering beknipt.

2. Ledenaanwas

De toename van het aantal leden is dit jaar alweer de 200 gepasseerd. De spreiding over het land wordt daarmee steeds groter. Het definitieve cijfer over 2010 komt later.

3. Juridische kennis (nog een keer en wederom herhaalde oproep!!!!)

Met de groei van onze coöperatie doet zich ook de wens voor om nog eens goed naar onze statuten te kijken. Het bestuur heeft daar al een werkgroepje voor aangesteld, maar er is sterke behoefte aan gespecialiseerde juridische kennis. Als er onder onze leden iemand is die zelf (of iemand uit zijn kenniskring) daarbij behulpzaam kan zijn, graag contact opnemen met mij. Behalve aan bedrijfsjuridische kennis kunnen wij binnen de kern van onze coö-

peratie ook fiscaaljuridische kennis gebruiken. De nieuwe inzichten rond het Zelflevermodel vragen om creatieve benaderingen. Als dat geen uitdaging is!

4. De functie van penningmeester

Door het aannemen van een nieuwe betrekking kon één van de beoogde bestuursleden die mijn functie zouden gaan overnemen, niet langer voldoende tijd vrijmaken om een zinvolle bijdrage aan onze organisatie te leveren. Helaas!

Arie Wingelaar is er echter vol ingestapt. Per 1 januari 2011 neemt hij in ieder geval de administratie van mij over op een moderner systeem. Andere zaken doen we geleidelijk aan samen, zodat de overdracht t.z.t. soepel verloopt.

In dit verband een vriendelijk verzoek steeds bij betalingen en correspondentie uw lidnummer te vermelden. Bij het omvangrijker worden van ons ledenbestand, komen er natuurlijk meer gelijke of gelijkende namen voor. Veel informatie ligt natuurlijk vast in onze administratie. Een nieuwe administrateur zal zich dat ook geleidelijk eigen maken. Uw hulp wordt zeer gewaardeerd.

5. Molencapaciteit

Wij zijn momenteel bezig om te onderzoeken of wij onze productiecapaciteit kunnen uitbreiden met reeds bestaande turbines. Dat heeft heel wat contractuele en technische voeten in de aarde. Wanneer u ons wil attenderen op beschikbare turbines, zullen we graag op nader onderzoek uitgaan.

6. Afgelost

Begin november hebben we de laatste termijn van de lening voor de Gouwevogel afgelost. Nu de eerste tien jaar voorbij zijn en we ook geen MEP meer zullen ontvangen, zullen de resultaten van deze turbine een geheel ander beeld gaan geven. Zolang wij schone kiloWatturen produceren en de cashflow positief is kunnen wij de molen rustig zijn werk blijven laten doen. Maar dan moet het wel een beetje gaan waaien!

7. Tot slot

De Windvogel is er voor een schone en duurzame toekomst. Daarvan zullen vooral de generaties na ons profiteren. Maak uw kinderen en/of uw kleinkinderen (of uw nichtjes en neefjes) dan ook lid van De Windvogel. Ik wijs u nog op de bestaande regeling: Als u naast het inleggeld ook tenminste 50 euro lening overmaakt, ontvangt zij/hij bovendien een cadeautje. Zie ook de website.

Uw penningmeester ziet uit naar uw reactie.
Mag ook op a.abbema @ hetnet.nl

Arnold Abbema

Van de ledenadministratie

LASSE (Leden-Administratie SyStEem)

De Windvogel beschikt nu over een ledenadministratie die ook door de leden gewijzigd kan worden. We gaan de functionaliteiten met kleine stapjes activeren. Als eerste zullen we de ledenadministratie beschikbaar maken voor de leden via een beveiligde verbinding (https). Dit ter controle en actualisering van uw gegevens. Onze nieuwe ledenadministratie is gebaseerd op de internetledenadministratie van E-Captain.

Binnenkort ontvangt u een mailtje van de ledenadministratie van het adres: info @ windvogel.nl.

Hierin staan uw inlognaam en wachtwoord voor de ledendatabase. Het verzoek is dan ook:

- In te loggen en de gegevens te controleren;
- Indien gewenst de gegevens aan te vullen;
- Opmerkingen door te geven aan de ledenadministratie ledenadministratie @ windvogel.nl (eventueel via het invoerveld "uw_vraag");
- Uw wachtwoord veranderen (indien gewenst).

Indien wij niet over uw mailadres beschikken of over een onjuist mailadres, dan kunnen wij u natuurlijk niet bereiken. Mocht u voor 1 januari geen mailtje ontvangen hebben, stuur dan uw naam en mailadres naar: ledenadministratie @ windvogel.nl.

Mocht u niet beschikken over internet of wilt u daarvan geen gebruik maken, dan kunt u gebruik blijven maken van de post en/of telefoon.

Adres:

Ledenadministratie de Windvogel

Graaf Janstraat 219

2713 CL Zoetermeer

Telefonisch via 079-3186621 (dagelijks van 19:00-20:00 uur)

Van het PR-team

Hallo mede-Windvogelleden,

Om de naamsbekendheid van de Windvogel te vergroten kun je je aansluiten bij communities op internet met de vermelding www.windvogel.nl. Via o.a. <http://www.linkedin.com> komen steeds meer bezoekers naar onze site. Er zijn ook steeds meer Twitter-berichten over de Windvogel, waarbij we als deWind-

vogel (zonder spatie) bekend zijn. Andere sites waarop we actief zijn, zijn de sites <http://www.nuijij.nl/> en <http://dewindvogel.hyves.nl/>.

Om artikelen makkelijk te vinden zit rechts bovenaan op onze site een zoekfunctie, tik bijvoorbeeld in "filmpjes" en er komt een artikel over filmpjes tevoorschijn.

Wilt u ansichtkaarten om uit te delen, mail s.v.p. naar info @ windvogel punt nl. Er wordt dan een stapeltje kaarten naar u toegestuurd.

Het bekender worden van windmolencoöperaties is een goede zaak en met meer leden staan we sterker!

Danny Steenhorst, ledenwerving

Mailadres onbekend

Om kosten te sparen wordt de Windvaan zoveel mogelijk via e-mail verspreid, waarbij wordt aangegeven dat deze op onze website beschikbaar is.

Indien gewenst kan men natuurlijk ook de Windvaan op papier ontvangen.

Het is voor de communicatie naar de leden toe handig om over de mailadressen te beschikken. Van een groot aantal is het mailadres inmiddels al bekend.

Bij degenen waar dat niet het geval is wordt dat op het adresetiket op de Windvaan aangegeven door de letters **MO**, dat staat voor: mailadres onbekend.

Daarom zou ik willen verzoeken om als u het niet bezwaarlijk vindt, uw mailadres in dat geval door te geven aan ledenadministratie @ windvogel.nl, eventueel met de vermelding dat u de Windvaan via e-mail wilt ontvangen.

Uw mailadres wordt als vertrouwelijke informatie behandeld.

Arie Groenveld

DIVERSE ARTIKELEN

PvdA: geen belasting bij zelfopwekking energie

De PvdA is er voor om particulieren die gezamenlijk duurzame energie opwekken voortaan geen energiebelasting meer te laten betalen. Dat klinkt goed, zegt Greenpeace, maar dat dekt niet de schade die is ontstaan door het afschaffen van subsidies. Regeringspartijen VVD en CDA twijfelen.

“Het zou investeren in duurzame energie aantrekkelijker kunnen maken, maar het helpt particulieren niet met de voorfinanciering. Windmolens en zonnepanelen zijn duur”, zegt woordvoerder Hans Altevogt van Greenpeace. Windmolens kosten ongeveer 2 miljoen euro per stuk.

De coöperaties die nu bestaan hebben de investering gefinancierd met behulp van een inmiddels afgeschafte regeling. 'Het zou dus best kunnen dat het zonder

hulp van de overheid niemand meer lukt om het geld bij elkaar te krijgen', aldus Greenpeace.

Volkstuin

PvdA-Kamerlid Diederik Samson wil dat groepen mensen en bedrijven die zelf energie opwekken daarover geen belasting meer hoeven te betalen. 'Het is gek dat mensen die samen een windmolen kopen belasting moeten betalen over de energie die ze zelf gebruiken', zegt Samson op Radio 1. 'Het is alsof je betaalt voor een bloemkool uit je eigen volkstuin.'

Hetzelfde argument wordt ook door De Windvogel gehanteerd.

Huishoudens die zelf hun energie opwekken betalen hierover geen belasting. Maar als burens buiten hun huis gezamenlijk investeren in een windmolenpark, moeten ze belasting betalen over de energie die ze verbruiken, terwijl die uit hun eigen windmolen komt.

Een alternatief voor subsidie

Daarom heeft de PvdA aan het kabinet voorgesteld de belasting voor collectieven op het opwekken van stroom af te schaffen. De VVD is niet voor volledige afschaffing van energiebelasting, maar vindt stimulering door belastingmaatregelen in principe interessant. De partij zegt meer informatie nodig te hebben voor het kan oordelen. Ook het CDA staat niet bij voorbaat afwijzend tegenover het voorstel. Is dat niet gek, die partijen hebben de subsidies toch net afgeschaft?

'De subsidies gingen naar grote projectontwikkelaars', zegt Samson. Het aanvragen ervan voor zonnepanelen was een ingewikkeld en langdurig proces dat eigenlijk alleen grote partijen goed lukte. 'Dit belastingvoordeel gaat juist naar particulieren.'

Belastingen

En hoewel dit de overheid geld gaat kosten omdat die belastinginkomsten misloopt (meer dan de helft van de energieprijs is belasting), levert het de eerste jaren netto juist geld op, zegt de PvdA. Over de molens en zonnepanelen die meer worden geplaatst, betaalt men immers ook belasting.

'Met het belastingvoordeel worden mensen nog steeds niet rijk door het zelf opwekken van stroom, maar het wordt rendabel.'

Greenpeace is voor verlaging btw

Voorfinanciering blijft nog steeds erg moeilijk voor particulieren. Daarom kan de overheid veel beter de btw op alle schone producten verlagen, vindt Greenpeace. 'Op groene energie, maar ook op windmolens. De btw voor vieze producten moet omhoog. Dan creëer je zo een prijsverschil van 20 procent, dat zou pas helpen.'

Bron: Volkskrant, 30-11-2010

Risico's met windenergie onderzocht in Zweden

Risico's voor ongelukken met windturbines zijn niet behoorlijk onderzocht, ondanks dat de windenergie snel omvangrijker wordt in het gehele land. Dat meent de Myndighet för samhällsskydd och beredskap (MSB) (overheidsinstantie voor bescherming van de samenleving en paraatheid) die nu zal rapporteren over hoe windenergie de veiligheid beïnvloedt, zo meldt Sveriges Radio Ekot (het Zweedse radionieuws).

Alleen al vorig jaar (2009) werden 270 windturbines in gebruik genomen in Zweden. Wat er zal gebeuren als een windturbine bijvoorbeeld begint te branden is niet onderzocht. Hetzelfde geldt voor rondvliegende onderdelen, ijsvorming of denkbare storingen van het communicatiesysteem zoals het veiligheidsalarm. Het zijn problemen waarover op dit moment gefundeerde kennis ontbreekt, zegt Leif Sandahl, brandingenieur van MSB in de nieuwsuitzending.

In het najaar voorziet MSB een onderzoek te beginnen om duidelijk advies te kunnen geven en om eventuele risico's voor de toekomst op te vangen.

Bron: Vasabladet 26 augustus 2010

Opening windmolenpark Heerhugowaard

Ruim tweeduizend gegadigden hebben zich gemeld voor het kopen van een aandeel in het windpark dat in Heerhugowaard bij het Park van Luna zou worden neergezet.

Inmiddels is dat windpark een feit. De afstand tussen de drie windmolens van het type Enercon E-71 is zo'n 500 meter, de masthoogte is 83 meter en de diameter van de rotor is 71 meter. De drie hebben een gezamenlijke capaciteit van 6,9 MegaWatt en kunnen samen ruim 5.000 huishoudens van schone stroom voorzien. Ze leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen

van de wijk en van de gemeente Heerhugowaard. Windpark van Luna is onderdeel van Stad van de Zon, een nieuwe moderne woonwijk in Heerhugowaard. Deze wijk, vorig jaar geopend door kroonprins Willem-Alexander, is volledig gericht op duurzame energie; men heeft tot doel alle benodigde energie op CO₂-neutrale wijze te produceren. Het is de eerste Nederlandse woon-

wijk met CO2-neutrale doelstellingen.

Met de ontwikkeling van windprojecten maakt Eneco flinke vaart. Eind september nog werd het eerste windpark in Schotland, Windfarm Tullo, operationeel. Momenteel heeft Eneco circa 100 windturbines op land met een vermogen van 120 MegaWatt en kan met het Prinses Amalia-windpark op de Noordzee nog eens 120 MegaWatt leveren. Met deze eigen windturbines kan Eneco al 173.000 huishoudens van elektriciteit uit wind voorzien. Daarnaast heeft het concern de beschikking over circa 500 MegaWatt aan gecontracteerd windvermogen. Vorig jaar verkreeg Eneco de concessie voor de bouw van een 900 MegaWatt windpark voor de kust van Dorset en Hampshire ten zuiden van Wales. De planning is dat dit park in 2016 in bedrijf komt.

Bron: De Koerier, 11-11-2010, Heerhugowaard

Burgers betalen voor subsidie groene stroom

Vanaf 2013 betalen burgers via een opslag op de energierekening voor subsidies op duurzame energie. Huishoudens nemen de helft van de kosten voor hun rekening, bedrijven de andere helft.

Dat blijkt uit een brief die minister Maxime Verhagen (Economische Zaken) dinsdag naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

In de brief maakt de minister bekend hoe hij het verlenen van subsidie op duurzame energie in de toekomst wil gaan regelen. Hij heeft het voornemen om de Europese doelstelling te halen, wat erop neerkomt dat 14 procent van alle opgewekte energie in 2020 duurzaam is.

Bedrijven kunnen zich vanaf volgend jaar inschrijven op subsidie. In 2011 heeft Verhagen 1,5 miljard euro beschikbaar, in de jaren erna wil hij dit bedrag telkens laten oplopen. In het regeerakkoord kondigden CDA en VVD al aan dat ze de subsidie op duurzame energie willen bekostigen door een opslag op de energierekening van huishoudens.

Uitgesmeerd

Dat burgers pas vanaf 2013 betalen, komt omdat er enige tijd zit tussen de aanvraag van subsidie en de betaling. Bedragen die worden toegewezen, worden ook nog eens uitgesmeerd over een periode van vijftien jaar.

In de praktijk zal een huishouden straks per maand minder dan 1 euro kwijt zijn aan de regeling, schat een woordvoerder van het ministerie van Economische Zaken.

Windmolens

Verhagen stelt in principe subsidie beschikbaar voor elke categorie van duurzame energie. Als voorbeeld noemt hij windmolens op land, vergistinginstallaties (waar-

bij boeren mest omzetten in groen gas) of afvalverwerkingsinstallaties. De bedoeling is dat eerst budget wordt vrijgemaakt voor goedkope projecten. Als er geld over is, komen in een volgende fase duurdere projecten in aanmerking. Maar in de nieuwe regeling vervalt de subsidie op zonnepanelen. Volgens de zegsman werden subsidieregelingen hierop in het verleden vaak al snel overtuigend, terwijl het in de praktijk gaat om een relatief dure vorm van energieopwekking.

Bron: www.nu.nl, 30-11-2010

Het Rijk volhardt met CO2-opslag

Het Rijk gaat vooralsnog door met de voorbereidingen voor ondergrondse opslag van CO2 in de noordelijke provincies. Dat heeft minister Maxime Verhagen (Economische Zaken) de bestuurders van Groningen, Drenthe en Friesland donderdag laten weten.

Het spoedberaad tussen de minister en het Noorden volgde op het afblazen van het proefproject voor ondergrondse opslag in Barendrecht vorige week. De minister heeft in het gesprek van donderdag onderstreept dat Barendrecht niet alleen is afgeblazen wegens gebrek aan draagvlak bij de bevolking, maar dat andere overwegingen een grotere rol hebben gespeeld.

„Als draagvlak het argument is, hoe kunnen we dan naar onze inwoners uitleggen dat de plannen worden doorgezet?“, zegt de Drentse gedeputeerde Tanja Klip (VVD). Zij wijst erop dat steeds meer gemeenten in het noorden zich uitspreken tegen opslag van CO2. De provincie Friesland is ook mordicus tegen. Drenthe twijfelt nog, terwijl de provincie Groningen voorstander is.

Het vorige kabinet had drie plaatsen in het noorden aangewezen voor ondergrondse CO2-opslag in lege aardgasvelden: Boerakker en Sebaldeburen in Groningen en Eleveld in Drenthe. De toenmalige ministers Maria van der Hoeven en Tineke Huizinga hadden gezegd dat er geen opslag in het noorden komt, als Barendrecht niet zou doorgaan.

Greenpeace laat in een reactie weten dat ze „hogelijk verbaasd“ is over het door drukken van CO2-opslag in Noord-Nederland. „Blijkbaar heeft minister Verhagen geen lering getrokken uit het protest in Barendrecht. Er is geen plek in Nederland waar mensen CO2 onder hun huis willen“, aldus een woordvoerder van Greenpeace.

Volgens de milieuorganisatie wordt „CO2-dumping“ gebruikt om de bouw van twee kolencentrales van Nuon en Essent in de Eemshaven goed te praten. Het is de bedoeling dat de CO2-uitstoot van deze centrales wordt opgevangen en opgeslagen in de lege aardgasvelden.

Bron: Groninger Internet Courant, 12-11-2010

Stroomverbruik blijft stijgen

Het stroomverbruik in Nederland blijft stijgen. Het verbruik van elektriciteit lag in oktober ruim 3 procent hoger dan in oktober van het vorig jaar. Dit blijkt uit cijfers die TenneT, de landelijke transporteur van elektriciteit, maandag heeft bekendgemaakt. Het was de vierde maand op rij dat het verbruik hoger uitkwam dan een jaar eerder. TenneT meet het verbruik op het openbare net, wat neerkomt op 94 procent van alle stroom.

Bron: www.nu.nl, 22-11-2010

Greenpeace: ' Regelgeving biobrandstoffen aanpassen'

Een Europese richtlijn om het gebruik van biobrandstoffen te stimuleren, kan leiden tot de verwoesting van duizenden vierkante kilometers regenwoud en de extra uitstoot van miljoenen tonnen CO₂. Dit stelt Greenpeace naar aanleiding van een rapport dat gepresenteerd is in Brussel. Greenpeace roept samen met een brede coalitie van Europese NGO's, de Europese Unie op om de regelgeving voor biobrandstoffen aan te passen.

In 2020 moet 10 procent van alle benzine en diesel zijn vervangen door alternatieven als biobrandstoffen of auto's op groene stroom. Volgens het rapport ontstaat daardoor een grotere vraag naar koolzaad, palmolie, soja en tarwe. En er is dan tot 69 duizend km² extra nodig voor plantages en landbouwgrond

Bron: www.gave.novem.nl, 8-11-2010

De nota Wervelender

Als onderdeel van de nieuwe Structuurvisie Zuid-Holland moet de Nota Wervelender nog definitief vastgesteld worden in januari 2011. De nota Wervelender is een vervolg op het Plan Wervel uit 2003, waarin mogelijke windlocaties in Zuid-Holland werden bepaald. Wervelender is dus een soort evaluatie van wat bereikt is, wat er nog nodig is en wat er dan voor de invulling aan locaties overblijft. De provincie heeft zijn landdoelstellingen van 250 MW en 350 MW verhoogd naar 720 MW in 2020. Het meeste komt dan in concentratiegebieden langs de Rotterdamse havens en de 2^e Maasvlakte, maar er staan ook nog veel andere keuzes op de lijst zoals de Zuid-Hollandse eilanden. De ingediende amendementen "Geen turbines aan de randen en niet in het midden van het Groene Hart" maken het plaatsen van turbines daar erg moeilijk. Aan de ene kant is het Groene hart een gebied waar men extra zuinig op wil zijn, maar aan de andere kant is het een gebied dat altijd vol windmolens heeft gestaan en dat zijn bestaan aan windmolens te danken heeft.

Gebieden die ter discussie staan zijn de Hoeksche Waard en Midden-Holland. Door het aangestelde Kwaliteitsteam zijn diverse locaties al ontraden zoals langs de A4 en de N11, Heineken Leiderdorp en langs de A12 bij Zevenhuizen. In Midden-Holland lag al een oud windconvenant voor 45 MW uit 2002, waarvan Waddinxveen en Rijnwoude er samen 24 MW ingevuld hebben. Gouda met het Gouwepark langs de A12 is nog steeds een gewenste locatie en Alphen langs de N11 in de buurt van de containerterminal wil men ook een kans geven. Bodegraven mag dan als studielocatie blijven, in afwachting van de ontwikkelingen om de 45 MW te halen. De coöperatie "De Windvogel" heeft in 2009 samen met Bodegraafse agrariërs dit verzoek bij de provincie ingediend.

Het is dus afwachten wat de provincie gaat besluiten, want hier en daar lijkt het wel een jobbeleid waar initiatiefnemers jaren voor niks achterheen lopen. Het regelmatig uitgesproken "Zet ze maar op zee" is slechts een deeloplossing.

Broos de Groot, molenaar

Nieuwe zonnecel wordt efficiënter bij hogere temperaturen

Onderzoekers van de Stanford-universiteit in Californië zijn op een geheel nieuw proces gestuit om zonlicht in elektrische energie om te zetten. Daarbij wordt een groter deel van de zonne-energie benut om elektriciteit te genereren.

In een normale fofovoltaïsche cel, vaak onterecht zonnecel genoemd, wordt een deel van de energie van het invallende licht omgezet in elektrische energie. Fotonen met een bepaalde golflengte kunnen hun energie overdragen aan het halfgeleidermateriaal, maar een groot deel van het spectrum is onbruikbaar en veel energie gaat als warmte verloren. Die warmte heeft bovendien als nadeel dat de pvc's minder goed gaan functioneren. Daarom worden sommige zonnepanelen gekoeld. De onderzoekers van Stanford, onder leiding van Nick Melosh, hebben hiervoor echter een oplossing gevonden.

Het proces dat zij in hun onderzoek beschrijven, wordt photon enhanced thermionic emission, of PETE, genoemd. Door een dun laagje cesium op een pvc-halfgeleider van galliumnitride aan te brengen, kan het materiaal naast licht- ook warmte-energie in elektriciteit omzetten. Anders dan bij zonnepanelen stijgt het rendement van het materiaal naarmate de temperatuur stijgt. De PETE-pvc's zouden dan ook goed werken in combinatie met zonne-concentrators die vloeistof opwarmen. Volgens de onderzoekers zouden de resulterende PETE-systemen rendementen van 50 tot 60 procent halen. Huidige zonnecellen halen rendementen van 10-15 procent voor goedkope panelen en rond de 20 procent voor duurere typen. Bovendien zouden de productiekosten laag genoeg zijn om te concurreren met oliewinning.

Bron: www.tweakers.nl, 04-08-2010

'Bouw kerncentrale kost overheid tot miljard'

De bouw van een tweede kerncentrale in Nederland kan de overheid tot een miljard euro aan subsidie kosten. Dat blijkt uit een rapport van adviesbureau Spring Associates dat dinsdag door Greenpeace naar buiten is gebracht.

Een energiebedrijf kan de risico's niet nemen zonder dat de overheid een deel ervan overneemt.

Met een overheidsgarantie bij de bouw van een nieuwe kerncentrale is tussen de 500 en de 700 miljoen euro gemoeid, schat het adviesbureau. Greenpeace gaat uit van een miljard, waarvan ongeveer een derde voor rekening komt van het betreffende energiebedrijf.

Bron: www.nu.nl, 28-09-2010

Verhagen: 'Zo snel mogelijk voorrang groene stroom'

Minister Verhagen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie wil zo snel mogelijk de voorrang van groene stroom op het elektriciteitsnet regelen.

'De inzet van mijn beleid is dat we in Nederland op zo kort mogelijke termijn zekerstellen dat ook in situaties van transportschaarste duurzaam geproduceerde elektriciteit onbelemmerd getransporteerd kan worden. Er moet dus snel een volwaardig en transparant systeem van congestiemanagement worden gerealiseerd waarbij duurzame energie voorrang krijgt op het net', aldus de minister in een brief aan de Eerste Kamer.

De minister schrijft de brief in verband met een wetsvoorstel dat nu in de Eerste Kamer ligt. Kern van de brief is dat voorrang voor duurzame stroom nu zo snel mogelijk van de grond komt. Over de manier van verrekenen wordt pas later besloten. 'De voorrang voor groene stroom is te essentieel voor het van de grond komen van duurzame elektriciteit in Nederland waardoor dit niet kan wachten', aldus Verhagen.

Overleg met Europese Commissie

Minister Verhagen benadrukt dat het systeem van verrekenen (zgn. kostentoeedeling) ook op langere termijn robuust moet zijn. In het oorspronkelijke wetsvoorstel worden de kosten van het congestiemanagement bij transportschaarste neergelegd bij producenten van grijze stroom in het congestiegebied.

De Raad van State heeft eerder in een advies aangegeven dat het wenselijk is dat de minister overleg voert met de Europese Commissie over dit systeem van kostentoeedeling. De minister vindt dit systeem economisch gezien nog steeds de bes-

te optie en zal na overleg met de Europese Commissie, NMa en betrokken marktpartijen bezien of aanpassingen van de wet en de oorspronkelijk voorgestelde methode van kostentoedeling nodig zijn. Door dit artikel in de wet niet in werking te laten treden, wordt het mogelijk de wetbehandeling af te ronden en de wet zo snel mogelijk in werking te laten treden. Voorrang voor duurzaam op het net is dan een feit.

Achtergronden nieuwe energiebeleid

Nederland kiest op energiegebied voor een optimale balans tussen groen en groei. Dat betekent duurzame energie concurrerend maken en ruimte voor kernenergie. We benutten tegelijkertijd de sterke internationale kennispositie van Nederland. Bedrijven en kennisinstellingen werken samen aan het ontwikkelen van energietechnieken. Zo kiezen we op korte termijn voor efficiëntie en op de lange termijn voor innovatie, op weg naar een CO₂-arme economie.

Bron: www.rijksoverheid.nl , 10-11-2010

ENERGIEBESPARINGSTIPS

Nachtverlaging spaart energie

In de Volkskrant van 27 november jl. werd in een artikel van de heer Reijn "Helpt spartaans stoken tegen een hoge energierekening" de vraag gesteld of het 's nachts lager zetten van de thermostaat helpt bij het verminderen van de stookkosten.

Het advies van veel installateurs was om geen of maar een paar graden nachtverlaging toe te passen met als argument dat een HR-ketel een lager rendement heeft bij het 's morgens versneld op temperatuur brengen van de woning.

De redentatie van de heer Reijn was dat je bij flinke nachtverlaging zuiniger uitbent dan bij een geringe nachtverlaging, omdat een koudere woning minder warmte verliest dan een warme woning.

Hij heeft daarom de proef op de som genomen en heeft thuis een aantal experimenten uitgevoerd met verschillende nachttemperaturen, waarbij hij 's morgens vaststelde hoeveel m³ gas er in die nachten is verstoekt.

Uit de resultaten van zijn experimenten is hij niet veel wijzer geworden, omdat de buitentemperatuur 's nachts niet steeds hetzelfde was en het dan ook lastig is om conclusies te trekken.

Zijn redentatie is juist, want het warmteverlies van een woning is evenredig met het verschil tussen binnen- en buitentemperatuur en met de buitenoppervlakte van een woning, maar omgekeerd evenredig met de warmteweerstand (isolatie) van de muren, dak en vloer. Dus bij een lage nachttemperatuur verliest de woning

minder warmte.

Daarentegen heeft een HR-ketel een lager rendement als je versneld de woning op temperatuur brengt. Bij een lage retourwatertemperatuur condenseert de hete waterdamp in de afvoergassen, waarbij de hierbij vrijkomende warmte wordt afgegeven aan de ketel.

Bij een te hoge watertemperatuur vindt er geen condensatie plaats en stookt de ketel onzuiniger.

De verbrandingswarmte van een kuub gas bij volledige condensatie is 35,17 MJoule/m³ (bovenwaarde) en zonder condensatie 31,65 MJoule/ m³ (onderwaarde). Dat verschil bedraagt 11 procent.

Als je er voor zorgt dat het retourwater lager is dan 58 graden treedt er condensatie op. Dit is te bereiken door de maximum watertemperatuur niet al te hoog in te stellen. Zeker in voor- en najaar is het aan te raden om de maximum watertemperatuur niet hoger te zetten dan zo'n 65 graden.

Als je de woning hartje winter niet snel genoeg warm krijgt, kun je hem dan altijd nog hoger zetten.

En bij vloerverwarming is 55 à 60 graden al voldoende omdat de regelunit in het algemeen geen hogere waarde naar de vloer doorlaat dan 40 graden.

Bij gebruik van een klokthermostaat verdient het dan ook aanbeveling om de temperatuur circa een uur voor het slapen gaan op de nachttemperatuur te zetten en 's morgens op de gewenste tijd op de dan gewenste temperatuur. Sommige klokthermostaten zijn "zelfdenkend" en kiezen dan de juiste tijd om te gaan verwarmen. Een nachtverlaging van 5 tot 7 graden is raadzaam. Bij een goed geïsoleerde woning wordt de nachttemperatuur vaak niet eens gehaald vanwege de nog aanwezige warmte, die voorkomt dat de temperatuur al te snel daalt.

Bij vloerverwarming verloopt de temperatuurdaling trager vanwege de langzaam vrijkomende energie in de vloer. Daarentegen duurt het opwarmingsproces wat langer. Dit hangt samen met de dikte van de betonlaag, waarin de verwarmingsbuizen zich bevinden.

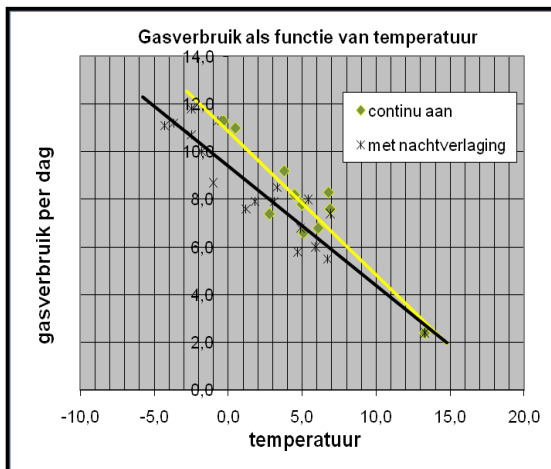
In een artikel op de website www.olino.org heb ik het resultaat weergegeven van een aantal metingen met vloerverwarming in de woonkamer en één radiator ter versnelling van de opwarming.

Zie: <http://www.olino.org/articles/2008/01/09/nachtverlaging-bij-vloerverwarming-rendeert-wel>,

waarin over een aantal dagen het gasverbruik in een grafiek is uitgezet als functie van de gemiddelde buitentemperatuur per etmaal. De buitentemperatuur werd verkregen van een naburig meetstation van het KNMI dat de gegevens op zijn website publiceert. Hierbij zijn twee grafieken gemaakt: een zonder en een met nachtverlaging. Het bleek dat er bij nachtverlaging circa 14% energie werd bespaard.

Zie de grafiek hiernaast.

De meetpunten in de grafiek betreffen het gasverbruik op een bepaalde dag bij een gemiddelde buitentemperatuur. Door deze punten is een lijn getrokken die het stookgedrag van de woning weergeeft. Hoewel er sprake is van een flinke spreiding van de meetpunten als gevolg van extra invloeden zoals variatie in windsnelheid (extra afkoeling) en zonnestraling (extra warmte), is de getrokken "stooklijn" het resultaat met middeling van de genoemde effecten.

De instelling van de thermostaat met nachtverlaging is in onderstaande tabel weergegeven. Bij de situatie zonder nachtverlaging werd de temperatuur continu op 20,2 graden ingesteld.

	Temperatuurstelling klokthermostaat							
Tijd in uren	6.00	7.00	8.00	10.00	12.00	14.00	16.00	21.00
temperatuur	18,2	19,2	19,4	19,6	19,8	20,0	20,2	16,0

In de gegeven situatie was er sprake van vloerverwarming in een betonlaag van 5 cm dikte met daarop een tegellaag van ca 1 cm. Onder de zwevende betonlaag bevindt zich een isolatielaag van 8 mm dik aluminium noppenfolie, waardoor er weinig warmte naar beneden weglekt en de traagheid van het systeem wordt beperkt. Bij een dikkere vloer duurt het langer om de vloer op te warmen en blijft de vloer ook langer warmte afgeven, waardoor nachtverlaging minder effectief is. Bij verwarming met radiatoren is er nauwelijks sprake van traagheid door bufferwerking en zal de besparing door nachtverlaging zeker niet minder zijn. Verwacht wordt dat 5 á 7 graden nachtverlaging een goed resultaat geeft. Een verdergaande verlaging zal hieraan weinig toevoegen. In een goed geïsoleerd huis zal het al moeite kosten om 5 graden nachtverlaging te bereiken.

Arie Groenveld

Lid worden?

Vul onderstaande bon in en stuur deze op

De coöperatieve windmolenvereniging De Windvogel biedt de mogelijkheid om met gelden van haar leden te investeren in duurzame energie. De Windvogel, één van de twintig coöperatieve windmolenverenigingen, heeft in eigen beheer vier windmolens ingezet voor de productie van schone elektriciteit. Eén molen staat in Ouderkerk a/d Amstel, één aan de A-12 nabij het wegrestaurant in Bodegraven, één op het terrein van het Hoogheemraadschap te Halsteren en de vierde molen staat aan de Goudkade in Gouda. Andere nieuwe locaties zijn in onderzoek voor plaatsing van molens. Hiervoor zijn veel nieuwe leden nodig.

Help mee aan de groei van duurzame energie. Investeer mee in een molen.

Stuur onderstaande coupon naar de ledenadministratie van De Windvogel, p.a.: Graaf Janstraat 219, 2713 CL Zoetermeer.

LEVEN VAN DE WIND

Ja, ik vind duurzame energie belangrijk

- Ik geef mij op als lid of donateur van de windmolenvereniging en stort op postbankrekening 37 01 58 t.n.v. De Windvogel te Reeuwijk een bedrag van:

Lid:	Inleg	€ 50,-
	Lening..... X € 50,-	€.....-
	Totaal	€.....,-

Naam:.....

Straat:.....

Postcode:.....Plaats:.....

Telefoonnummer:.....

E-mailadres:

- Ik wil eerst meer informatie ontvangen
-

Dit verenigingsblad is vervaardigd door:

Anders
REPRO

Coenecoop 342
Waddinxveen
Tel. 0182 - 633155
www.andersrepro.nl

ANDERS DAN ANDEREN

Kleur Kopieen Lamineren
Kleuren Plots Zwart/wit plots
Big Color Prints Zwart/wit Kopieen

Nederland duurzaam voor iedereen